

Krav gällande AEO-aktörers affärspartner och tjänsteleverantörer

Avtalsförpliktelserna gällande AEO-aktörer beskrivs i kapitel 2.4 "Lämpliga säkerhets- och skyddsnormer", underpunkten "Säkerhetskrav för affärspartner och tjänsteleverantörer" i AEO-riktlinjer.

Vad gäller varor, information och lokaler (anläggningar) är en AEO-aktör ansvarig bara för sin egen del av leveranskedjan. Aktören är dock också beroende av sina affärspartners säkerhets- och skyddsnormer. För en AEO-aktör är det de affärspartner som deltar direkt i den internationella leveranskedjan som är relevanta. Avtalsparterna och deras roller gällande företagets egna funktioner ska också beaktas vid den riskvärdering som AEO-aktören gör. Om en affärspartner eller en tjänsteleverantör inte är AEO-aktör bör den ge sin AEO-partner tillräckliga bevis på att den kan uppfylla tillfredsställande säkerhets- och skyddsnormer. Åtgärderna säkerställs genom anvisningar och avtal, och AEO-aktören övervakar att dessa iakttas.

Identifiering och val av avtalspartner

AEO-aktören bör ha en tydlig och verifierbar process för identifiering och val av avtalspartner. Aktören bör också kunna visa upp en lista över de avtalspartner den använder.

Aktörer som en AEO-aktör bara använder en gång anses inte vara regelbundna. Beträffande dessa aktörer bör AEO-aktören vidta särskilda åtgärder för att minska riskerna. Också när det gäller försändelser som tas över från okända affärspartner rekommenderas att AEO-aktören minskar säkerhetsriskerna till en godtagbar nivå.

Varuleverantörer, tjänsteleverantörer och kunder är exempel på avtalspartner som är förknippade med den egentliga leveranskedjan. Externa tjänsteleverantörer med tillträde till aktörens lokaler, information eller varor kan vara till exempel följande:

- Fastighetsskötsel
- Bevakning
- Entréservice
- Olika service- och reparationstjänster
- Städtjänster
- Mattuthyrning
- Leverantörer av kontorsutrustning
- Personalrestaurangtjänster
- Leverantörer av mötesserveringar
- Påfyllning av vatten- och kaffeautomater
- Växtservice
- Avfallshantering
- Hantering av sekretesspapper

Aktören bör beakta hyrd arbetskraft/underleverans gällande företagets alla funktioner: transporter, lager, ekonomiförvaltning, förtullningar osv. och de säkerhetsnormer som hänför sig till dem.

Säkerhetsnormer som förutsätts av avtalspartner

En AEO-aktör bör genom skriftliga avtal se till att dess avtalspartner känner till gällande säkerhets- och skyddsrelaterade skyldigheter och krav. När aktören ingår avtal bör den vid behov uppmuntra den andra avtalsparten att bedöma och förbättra sin säkerhet i leveranskedjan. AEO-aktören bör i dessa avtal inkludera uppgifter om hur detta ska åstadkommas och visas.

De skyldigheter som förutsätts av AEO-aktörens avtalspartner ska antingen antecknas i avtalet eller aktören ska på något annat sätt kunna påvisa hur den försäkras sig om att avtalspartnerns personal känner till de säkerhetsskyldigheter som krävs samt hur de fullgörs. Skyldigheterna gällande allmänna ärenden på företagsnivå anges i avtalet eller dess bilagor. Säkerhetskraven gällande praktiska funktioner kan antecknas i avtal eller deras bilagor eller man försäkras sig om att avtalspartnerns anställda blir medvetna om dem genom utbildningar eller anvisningar eller man förpliktar avtalspartnern att se till att dess anställda blir medvetna om säkerhetsfrågorna. AEO-aktören bör skriftligt beskriva hur den säkerställer att avtalsvillkoren fullföljs i praktiken.

De säkerhetskrav som AEO-aktören ställer sina avtalspartner beror på aktörrollen och på uppdraget i leveranskedjan. Vid fastställande av de krav som ställs en avtalspartner till den del som partnern verkar i AEO-aktörens lokaler, bör bl.a. följande beaktas: när funktionerna utförs (när AEO-aktörens personal arbetar/inte arbetar), tillträdesrättigheterna (med ledslagare/fritt/har man nycklar eller tillträdesrättigheter), hur bevakas lokalerna osv. I Bilaga 2 till riktlinjerna finns många exempel på möjliga säkerhetskrav på avtalspartner.

Vid behov kan en AEO-aktör förplikta sina avtalspartner t.ex. till följande:

- Rekryteringsrutinerna ska motsvara de säkerhetskrav som ställts på en AEO-aktör vad gäller rekrytering: kontroll av identitet, kontroll av tidigare anställningar/utbildning och beaktande av eventuella luckor, äkthetskontroll av intyg. I fråga om expressoperatörer är det i detta sammanhang mycket viktigt att ta hänsyn till rutinerna för hantering av avtal med bemanningsföretag.
- Skyddande av varor och uppgifter mot extern åtkomst i leveranskedjans alla led (lagring, lastning, lossning, transport).
- Om en AEO-aktörs operationer kedjas, bör aktören ha kännedom om det: man bör informera aktören om det eller begära separat tillstånd till det. När en avtalspartner låter sina egna underleverantörer utföra uppdrag gällande AEO-aktörens operationer, ska vid behov samma säkerhetskrav ställas på dessa underleverantörer som på avtalspartnern själv, och uppfyllelsen av dessa krav ska också övervakas.
- Avtalspartnern ska säkerställa att dess anställda är medvetna om säkerhetsanvisningarna gällande de operationer som de utför och/eller om säkerhetsvillkoren i avtalet och att de anställda också iakttar dem i praktiken. Avtalspartnern ansvarar också för övervakningen av att anvisningarna och villkoren iakttas samt för att vid behov utbilda sina anställda om dem.
- Identifiering av underleverantörer (kläder/ID-kort): skriftliga anvisningar ska finnas för detta och det ska genomföras i verksamheten.
- En AEO-aktör ska ha kännedom om de personer hos avtalspartnern som rör sig i aktörens lokaler. Kravet är ovillkorligt åtminstone vad gäller de personer som har tillträdesrättigheter/nycklar till företagets lokaler och som rör sig självständigt i lokalerna, eller som har en betydande roll i hanteringen av aktörens AEO-uppgifter eller -varor. Uppgifterna behöver dock inte anges på namnivå i avtalet, utan det räcker att AEO-aktören har kännedom om personerna och att det enligt avtal finns en skyldighet att informera om ändringar.
- Lokaler/tillträdeskontroll: Om operationer som aktören är ansvarig för utförs i en underleverantörs lokaler, ska underleverantören uppfylla AEO-skyldigheterna i fråga om lokalsäkerhet. Omfattar bl.a. följande: förhindrande av tillträde för obehöriga/okända personer, lämpliga övervaknings- och larmsystem, praxis för rapportering av avvikelser när det uppstår avvikande situationer gällande lokalsäkerhet.

- Nyckelhantering, om en avtalspartners personal innehar passerbrickor eller nycklar till aktörens lokaler eller om operationer som aktören är ansvarig för utförs i avtalspartnerns lokaler. Omfattar t.ex. anvisningar om säker användning av nycklar/passerbrickor, anvisningar och handlingsmodell i händelse av att en nyckel/passerbricka försvinner, register för hantering av nycklar/tillträdesrättigheter.
- Transportsäkerhet: låsning av lastutrymmet och fordonet, säkerställande av säkerhet under transporten, rutin för granskning av lastenheten (när den tas i bruk, när den lastas, efter en paus). Rapportering av avvikande situationer under transporter och beträffande transporter.
- Avvikande situationer: avtalspartnern ska ha rutiner för rapportering av sådana avvikande situationer som är betydande för aktörens AEO-status.

Vad gäller IT-underleverantörer ska bl.a. följande aktörer och operationer beaktas: IT-närstöd och övriga IT-tjänsteleverantörer. Aktören ska reda ut underleverantörens/tjänsteleverantörens tillträdesrättigheter: fysiskt tillträde till servrar, tillträde till företagets uppgifter (vilka), rättigheter att lägga till, redigera och radera uppgifter samt processen för beviljande av användarrättigheter. Om tjänsteleverantören har tillträde till företagets uppgifter, bör aktören kunna säkerställa att bara namngivna personer kommer åt dessa uppgifter. Om aktören inte kan begränsa tillträdet (t.ex. molntjänster), kan lösningen vara t.ex. att spara uppgifterna i krypterad format.

Aktören ska ha kännedom om de personer hos IT-tjänsteleverantörerna som har tillträde till aktörens datasystem. Aktören ska övervaka att avtalsförpliktelseerna iakttas, och vid övervakningen av underleverantörerna kan aktören utnyttja t.ex. tillträdeskontrollens logguppgifter. Aktören ska beskriva hur den övervakar tjänsteleverantörens verksamhet och iakttagande av avtalskraven. I fråga om datacenter ska det finnas begränsade tillträdesrättigheter för namngivna personer.

Bedömning av avtalsvillkoren

Brister som upptäcks i en AEO-aktörs/-sökandes avtalsvillkor utgör en avvikelse. Aktören kan komplettera de krävda säkerhetskraven i avtalet eller i avtalets säkerhetsbilaga. Vad gäller de praktiska säkerhetskraven kan det också vara en tillräcklig åtgärd att aktören gör avtalspartnerns anställda medvetna om säkerhetsvillkoren genom utbildningar och anvisningar. Dessutom är det viktigt att aktören kan påvisa hur den övervakar uppfyllelsen av säkerhetsavtalsvillkoren i praktiken.

Goda rutiner

- Personbilar parkeras utanför terminalområdet
- Personerna hos underleverantören är kända
- Försändelser som tas emot från okända "granskas" (öppna paket)
- Avvikelser övervakas
- Revisioner genomförs (t.ex. lager)
- ID-kontroller utförs vid ankomst till området
- Väktare gör stickprovskontroller på städvagnar
- Företagets säkerhetspersonal gör stickprovskontroller på transportenheter

Lisätietoja: aeo@tulli.fi